

Op 8 juni 2012 vond ter gelegenheid van het verschijnen van het *Handboek Wiskundededidactiek* een symposium plaats. Bekende sprekers als Joop van Dormolen en Anne van Streun mochten op een groot en aandachtig gehoor rekenen. **Saskia van Boven** schreef de volgende impressie.

Symposium wiskundededidactiek: een impressie

Inleiding

Onder grote belangstelling van docenten, lerarenop-leiders, vakdidactici en andere betrokkenen bij wiskundeonderwijs in Nederland en zelfs Vlaanderen werd op vrijdag 8 juni op de Hogeschool Domstad een minisymposium wiskundededidactiek gehouden ter gelegenheid van het verschijnen van het *Handboek wiskundededidactiek* (Drijvers, Van Streun & Zwaneveld (Red.), 2012). Het boek is tot stand gekomen door een gezamenlijke inspanning van vakdidactici van universitaire lerarenopleidingen en met steun van ELWIER, het Expertisecentrum voor de lerarenopleiding rekenen en wiskunde¹.

“Het werd hoog tijd dat er een gedegen boek over wiskundededidactiek in het Nederlands verscheen”, zo opende Bert Zwaneveld, dagvoorzitter van het symposium en mederedacteur van het boek, de bijeenkomst.

“Het is bijna veertig jaar geleden dat een boek over wiskundededidactiek van dit kaliber het licht zag”. Hij doelde daarmee op Joop van Dormolens *Didactiek van de wiskunde* uit 1974 waarmee een aantal generaties leraren is grootgebracht. Van Dormolen was

voor de gelegenheid uit Israël overgekomen om te spreken. “Waarom kunnen de mensen niet gewoon zeggen wat ze bedoelen?” was de titel van zijn voordracht, waarin hij sprak over metaforen bij het leren van wiskunde².

Hij liet aan de hand van een aantal voorbeelden zien dat er misverstanden kunnen ontstaan als iets letterlijk wordt opgevat wanneer het als metafoor is bedoeld of andersom. Zo vertelde hij over een leerling die als reactie op de zin “door twee punten kun je precies één rechte lijn trekken” driftig meerdere lijnen begon te trekken tussen twee punten in haar schrift om te laten zien dat dát niet waar is. Deze leerling nam de zin letterlijk, terwijl die figuurlijk bedoeld was, aldus Van Dormolen. We zouden onze leerlingen van tevoren moeten vertellen hoe we iets bedoelen om misverstanden te voorkomen, waarmee hij refereerde aan de titel van zijn verhaal.

Als tweede spreker kwam Anne van Streun aan het woord over de wisselwerking tussen theorie en praktijk. Met veel humor vertelde hij over zijn beginjaren als wiskundedocent. Voor de duidelijkheid begon hij zijn lessen met de theorie, dan hadden de leerlingen dat alvast maar gehad. Vervolgens liet hij zijn leerlingen sommen maken uit het boek

en was hij tevreden als zijn leerlingen de geoefende vaardigheden konden reproduceren op de toets.

Pas later realiseerde hij zich dat sommetjes liquideren (weer een rijtje af) niet leidt tot begrip van wiskunde en dat het nodig is om losse kennisbrokken met elkaar te verbinden. Alleen zo kan een rijk cognitief schema ontstaan, waarin de wiskundige concepten onderling met elkaar verbonden zijn. Om dit te verwezenlijken, is het nodig dat docenten samen reflecteren in een krachtige sectie, waarin ze met en van elkaar kunnen leren, zo pleitte Van Streun.

Over de werking van het handboek in de praktijk van de universitaire lerarenopleiding kwam Joke Daemen aan het woord. Zij is lerarenopleider en vertelde over haar ervaringen met studenten met de voorloper van het handboek, de losse katernen (nu hoofdstukken in het handboek). Het handboek bleek studenten aanknopingspunten te bieden om te reflecteren op hun didactiek. Bovendien hielp het hen om gesprekken met collega's aan te gaan over vakdidactiek. Ook zette Daemen het handboek in een historische traditie die van het boek van Wan-

sink, via Van Dormolen en ook Lagerwerf tot het huidige handboek leidde.

Paul Drijvers bood het eerste exemplaar van het handboek aan Marian Kollenveld aan, voorzitter van de NVvW en bestuurslid van PWN. Marian complimenteerde degenen die het boek tot stand hebben gebracht met het mooie resultaat. Ze riep alle betrokkenen bij wiskundeonderwijs in Nederland op om met elkaar in dialoog te gaan, niet om de discussie te winnen, maar om met begrip voor elkaars standpunten het wiskundeonderwijs in Nederland op een hoger niveau te brengen.

Tijdens de borrel tenslotte was er ruim de tijd om bij te praten met oude bekenden. Al met al een geslaagd symposium ter ere van de verschijning van een prachtig boek.

*Saskia van Boven, ILS/RU
s.vanboven@ils.ru.nl*

Noten

- [1] Een bespreking van het boek door Bram van Asch en Hans Sterk vindt u in het vorige nummer van de *Nieuwe Wiskrant*.
- [2] De presentaties staan op de website van het symposium: <http://www.fisme.science.uu.nl/fisme/nl/projecten/symposiumwiskundendidactiek/>